

УДК 364.442.6.008.8

А. М. Колосок – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту Волинського національного університету імені Лесі Українки

Облік, інвентаризація та списання комп'ютерної техніки у бюджетних установах

Роботу виконано на кафедрі обліку і аудиту ВНУ ім. Лесі Українки

У статті проаналізовано процедури списання комп'ютерної техніки у бюджетних установах, визначено способи її вдосконалення.

Ключові слова: інвентаризація, списання, бюджетна установа.

Колосок А. Н. Учет, инвентаризация и списание компьютерной техники в бюджетных учреждениях.

В статье анализируются процедуры списания компьютерной техники в бюджетных учреждениях, определяются пути ее совершенствования.

Ключевые слова: инвентаризация, списание, бюджетное учреждение.

Kolosok A. M. An Account, Taking of Inventory and Writing of Computer Technique, is in Budgetary Establishments. In the floor a realizable analysis of procedure of writing of computer technique is in budgetary establishments, definite ways of its perfection.

Key words: taking of inventory, writing, budgetary establishment.

Постановка наукової проблеми та її значення. Поступова економічна та політична інтеграція України в розвинуту європейську спільноту є передумовою проведення кардинальних змін в організації та методології бухгалтерського обліку. Саме тому особливого значення набувають питання організації управління, обліку й господарського контролю в бюджетних організаціях. В Україні господарський контроль стає одним із важливих елементів ринкової економіки. Сьогодні багато його методологічних і організаційних питань потребують розробки, вдосконалення, термінового впровадження і апробації, проте проведення інвентаризацій було, є і залишається єдиним способом контролю за точністю даних, що надає бухгалтерський облік.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. У працях різних авторів, присвячених організації обліку, контролю і ревізії, проведенню аудиту, питання інвентаризації висвітлюються лише частково. Окремі проблеми в різний час у своїх працях розглядали Ф. Ф. Бутинець [3], В. П. Завгородній [6], М. Ф. Огітчук [4], Л. Г. Панченко [4], Л. О. Сколотій [4], В. В. Сопко [6], В. Г. Швець [8] та ін.

Протягом останнього десятиріччя теоретичним та практичним аспектам інвентаризаційної роботи приділяли увагу С. В. Бардаш [1; 2], А. В. Ранюк [5], В. В. Чудовець [9; 10] та ін.

Однак коло питань, пов'язаних із організацією інвентаризації в сучасних умовах, не набули належного висвітлення і потребують більш детального дослідження. Зокрема, потребує подальшого вдосконалення питання інвентаризації комп'ютерної техніки у бюджетних установах, а також оптимізації процедури списання та утилізації цих активів.

Об'єкт дослідження – організація і методика здійснення процесу інвентаризації та списання комп'ютерної техніки у бюджетних установах.

Предметом статті є сукупність теоретичних, організаційних і методичних засад інвентаризації.

Мета розвідки – розвиток теоретичних засад інвентаризації як методу обліку і контролю та формування практичних рекомендацій щодо вдосконалення нормативного, методичного та документального забезпечення інвентаризації у бюджетних установах.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. Для визначення непридатності комп'ютерної техніки і встановлення неможливості або неефективності проведення її відновлювального ремонту, а також для оформлення потрібної документації на списання цих цінностей за наказом керівника установи щорічно створюється постійна комісія, яка діє протягом року, у складі:

- керівника або його заступника (голова комісії);
- головного бухгалтера або його заступника;

- керівників груп обліку або інших працівників бухгалтерії, які обліковують матеріальні цінності;
- особи, на яку покладено відповідальність за збереження комп'ютерної техніки;
- інших посадових осіб (на розсуд керівника установи).

Списанню підлягають матеріальні цінності, які:

- а) непридатні для подальшого використання;
- б) виявлено в результаті інвентаризації як недостача;
- в) морально застарілі;
- г) фізично зношені;

г) пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за умови, що їх відновлення неможливе або економічно недоцільне і не може бути реалізоване).

Слід відзначити, що знос, нарахований у розмірі 100 % вартості на необоротні активи, не може бути підставою для їх списання.

Списання з балансу установ комп'ютерної техніки здійснюється такими способами:

- продаж;
- безоплатна передача;
- ліквідація (рис. 1).

Постійна комісія установи:

а) проводить огляд матеріальних цінностей для складання акта про їх списання, використовуючи при цьому потрібну технічну документацію (технічні паспорти, відомості дефектів та інші документи), а також дані бухгалтерського обліку, і встановлює можливість або неможливість відновлення і подальшого використання матеріальних цінностей у цій установі та вносить пропозиції щодо їх продажу, передачі чи ліквідації;

б) установлює конкретні причини списання об'єкта: фізичне або моральне зношення, реконструкція, порушення нормальних умов експлуатації, аварія тощо;

в) установлює осіб, з вини яких трапився передчасний вихід матеріальних цінностей з ладу (якщо такі є);

г) установлює можливість використання окремих вузлів, деталей, матеріалів списаного об'єкта і проводить їх оцінку;

г) контролює вилучення зі списаних цінностей придатних вузлів, деталей та матеріалів із кольорових і дорогоцінних металів, визначає їх кількість, вагу та контролює їх передачу на відповідний склад [7].

Рис. 1. Етапи списання комп'ютерної техніки у бюджетних установах

За результатами обстеження комісія складає акти про списання матеріальних цінностей.

Акти про списання комп'ютерної техніки, які склала комісія, затверджує керівник установи.

Дозвіл на списання з балансу матеріальних цінностей надає керівник установи, установа вищого рівня або головний розпорядник бюджетних коштів, залежно від вартості матеріальних цінностей та причин списання.

Дозвіл на списання матеріальних цінностей, які непридатні для подальшого використання, морально застарілі, фізично зношені, пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за винятком виявлених у результаті інвентаризації як недостача) надається в такому порядку:

а) з балансів установ, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету:

- вартістю за одиницю (комплект) в розмірі до 5000 грн – з дозволу керівника установи;
- вартістю за одиницю (комплект) в розмірі від 5000 грн до 10 000 грн – з дозволу установи вищого рівня;
- вартістю за одиницю (комплект) в розмірі понад 10 000 грн – з дозволу центрального органу виконавчої влади або іншого головного розпорядника бюджетних коштів;

б) з балансів установ, що утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів:

- вартістю за одиницю (комплект) в розмірі до 2500 грн – з дозволу керівника установи;
- вартістю за одиницю (комплект) в розмірі від 2500 грн до 5000 грн – з дозволу установи вищого рівня;
- вартістю за одиницю (комплект) в розмірі понад 5000 грн – з дозволу місцевої державної адміністрації або відповідного рішення органів місцевого самоврядування.

Дозвіл на списання комп'ютерних засобів з балансу установ, що утримуються за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, для подальшої передачі на баланси розпорядників бюджетних коштів надає керівник установи незалежно від вартості за одиницю (комплект).

Кошти, які отримали установи від реалізації необоротних активів та інших матеріальних цінностей (у т. ч. списаних), за здані у вигляді брухту і відходів чорні, кольорові метали, дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, у розмірах, що згідно із законодавством залишаються у розпорядженні установи, використовуються на покриття витрат, пов'язаних з організацією збирання і транспортування зазначених матеріалів на приймальні пункти, витрачаються на інші господарські потреби та преміювання осіб, які безпосередньо зайняті збиранням брухту та відходів, на ремонт, модернізацію чи придбання нових необоротних активів (крім будівель і споруд) та матеріальних цінностей, а також на інші видатки за кошторисом.

Проведене дослідження дає змогу зробити такі **висновки**:

- інвентаризація є елементом методу бухгалтерського обліку, за допомогою якого визначається фактична кількість комп'ютерної техніки, а також зіставлення отриманих результатів з даними бухгалтерського обліку. Вона проводиться способом перерахунку, а також звірки на підставі документів; дає змогу уточнити дані бухгалтерського обліку;
- процедура списання комп'ютерної техніки є складним та тривалим процесом, що вимагає значного кваліфікаційного рівня відповідної комісії;
- слід чітко визначити перелік моделей, у яких є вміст дорогоцінних кольорових металів, а в яких немає, аби уникнути порушень та зловживань;
- потребує зміни тарифна політика щодо утилізації комп'ютерної техніки, оскільки нинішні ціни є зависокими для державних установ.

Література

1. Бардаш С. В. Інвентаризація: теорія, практика, комп'ютеризація / С. В. Бардаш. – Житомир : ЖІТІ, 1999. – 372 с.
2. Бардаш С. В. Аналіз ефективності інвентаризаційної роботи на підприємстві / С. В. Бардаш // Економіка: проблеми теорії та практики : міжвуз. зб. наук. пр. – Д. : Наука і освіта, 1999. – Вип. 6. – С. 83–88.
3. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : ПП "Рута", 2005. – 528 с.
4. Огійчук М. Ф. Практикум з бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах за національними стандартами : навч. посіб. / М. Ф. Огійчук, Л. Г. Панченко, Л. О. Сколоті. – К. : Вища освіта, 2003. – 464 с.
5. Ранюк А. В. Контроль і ревізія виробничих запасів / А. В. Ранюк // Культура народів Причорномор'я. – 2007. – № 97. – С. 22–24.
6. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ, 2004. – 411 с.
7. Типова інструкція про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
8. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / В. Г. Швець. – К. : Знання, 2004. – 447 с.
9. Чудовець В. В. Оцінка якості інвентаризації та її етапів / В. В. Чудовець // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. : в 4 т. Т. I. – Д. : ДНУ, 2005. – Вип. 199. – С. 201–208.
10. Чудовець В. В. Виділення етапів інвентаризаційного процесу як важлива передумова створення ефективної методики проведення інвентаризації / В. В. Чудовець // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. – № 11. – С. 92–97.

Адреса для листування:

43021, Луцьк, вул. Тесленко, 7.

Ел. адреса: kolosok@lt.ukrtel.net

Статтю подано до редколегії

17.05.2011 р.